

Prisen for økologiske slagtekyllinger er højere end for konventionelle slagtekyllinger. Det er derfor afgørende at sikre en høj grad af troværdighed i forhold til at øge markedsandelen på 1.5%. Der er behov for at udvikle produktionssystemer, der i højere grad tilgodeser de økologiske principper samt forbrugernes forventning om høj dyrevelfærd og reduceret klima- og miljøpåvirkning.

Undersøgelsesområde

MultiChick har undersøgt:

- Hvilke initiativer og løsninger, der skal til for at øge produktionen af økologiske slagtekyllinger i nichesegmentet og for at øge produktionen af alternative og økologiske langsomt voksende slagtekyllinger i storskala segmentet
- Hvordan bæredygtigheden i integrerede produktionssystemer kan øges
- Hvilke aspekter, der påvirker kyllingernes motivation for at bruge udearealerne
- Hvilke tiltag, der er nødvendige for at udvikle og etablere en dansk forældredyrs-produktion, som kan bidrage til en mere sikker leverance af daggamle kyllinger til producenterne - og samtidigt mindske afhængigheden af importerede udenlandske rugeæg
- Hvilke nye/alternative genotyper (med langsommere tilvækst og god fouraeringsadfærd), der bedre passer til en økologisk produktion med adgang til udearealer
- Hvordan man opnår en værdiforøgelse af den økologiske kylling
- Hvad forudsætningerne er for at etablere alternative afsætningsnetværk

Forbedret dyrevelfærd, øget kulstoflagring og reduceret miljøbelastning

Selvom Danmark årligt producerer omkring 100 mio. kyllinger, så er kun 1,5 mio. af dem økologiske. Branchen har brug for udvikling, og et af aspekterne, der kan styrke udviklingen, er robuste og aktive racer, der lever op til forbrugernes forventninger til en øko-kylling.

Indsatsen i Organic RDD 2-projektet MultiChick har været rettet mod at skabe nye fodringsstrategier i de eksisterende systemer samt mod at udvikle nye systemer, hvor nye kyllingetyper integreres i produktionen af træ-/energiagrøder, så der opnås reduceret N-udvaskning, øget kulstofoplagring og optimal dyrevelfærd. Sådanne produkter kan desuden skabe grundlag for lancering af nye brands.

Det kan give en yderligere værdiforøgelse, hvis man på tværs af de forskellige systemer skaber et konceptfoder baseret på danske råvarer, samt hvis rugeæggene produceres økologisk i Danmark - og dermed forsyner sektoren med flere genotyper.

Attraktive udearealer

MultiChick har sat stor fokus på vegetation på udearealerne, både af hensyn til miljø, men også for at stimulere kyllingerne til en øget aktivitet og brug af udearealerne. Resultaterne fra Organic RDD-projektet MultiChick viser, at hvis slagtekyllinger har adgang til attraktive udearealer, hvor der er en kombination af mark og skov, så bruger kyllingerne en større del af udearealerne; de er mere aktive og fouragerende, hvilket bidrager til en mere naturlig adfærd.

Etablering af dansk forældredyrsproduktion

Et samarbejde med TopÆg resulterede i, at der blev etableret en dansk forældredyrs-produktion; arbejdet indebar etablering af flere rugeægskolde med henblik på at producere danske økologiske kyllinger til de økologiske producenter. Der både er og har været stor interesse blandt nye og eksisterende slagtekyllingeproducenter i forhold til at producere flere økologiske slagtekyllinger, og flere konventionelle producenter vil gerne starte en økologisk slagtekyllingeproduktion.

Introduktion af ny genotype

På Gothenborg har man som led i projektet introduceret en ny langsomt voksende genotype under brandet 'Skovkyllinger'. Dette har vakt stor interesse og skabt afsætning til forbrugere, der enten køber i Gothenborgs gård- eller net-butik samt i et bredt udvalg af gårdbutikker, slagterforretninger mm. MultiChick lavede også forsøg med genotypen 'Color Yield', hvilket er en mindre aktiv kylling. MultiChick fandt, at når 'Color Yield' går sammen med 'Skovkyllingen', bliver den mere aktiv og tilbringer ekstra tid i skovområdet.

Erfaringerne fra produktionen af økologisk fjerkræ på Gothenborg har vist, at det er muligt at producere, forarbejde og afsætte kyllinger i forskellige størrelser og til en meget højere pris på nicheniveau, end man normalt ser i supermarkedet. Undersøgelser på AU Foulum viste, at genotypen 'Scan Labelle' er en meget aktiv og fouragerende kylling, der er god til at tilpasse sig systemet i et skovlandbrug. Gennem forsøg hos Asger Petersen kunne MultiChick imidlertid konkludere, at 'Scan Labelle' ikke er den bedst egnede kylling at bruge til storskalaproduktion, da den vokser for langsomt og indeholder for lidt kød i forhold til 'Color Yield' kyllingen, der traditionelt anvendes til økologisk slagtekyllingeproduktion i storskala.

Øko-kyllingen skal fortsat være unik

Det er et stigende salg af langsomt voksende alternative og økologiske slagtekyllinger, og der ses en øget diversitet af kyllinger i detailhandlen på nuværende tidspunkt. Ifølge en opgørelse fra Miljø- og Fødevarerministeriet voksede den økologiske produktion af slagtekyllinger med 49 % fra maj 2016 til maj 2017. I 2018 er økologiske slagtekyllinger gået fra at være det dominerende alternativ til konventionelle kyllinger, til at have fået konkurrence fra andre velfærdskyllinger. Årsagen er en kraftig vækst i salget af nye typer af alternative langsomt voksende genotyper.

I produktionen er der store og små producenter, der hver især producerer forskellige produkter og afsætter dem på forskellig måde. Her er det vigtigt, at den værdi, der ligger i de forskellige produktionsformer, kommunikerer ud til forbrugerne, så merværdien ved hver produktionsform er tydelig. Dette kan være en udfordring gennem de konventionelle afsætningskanaler.

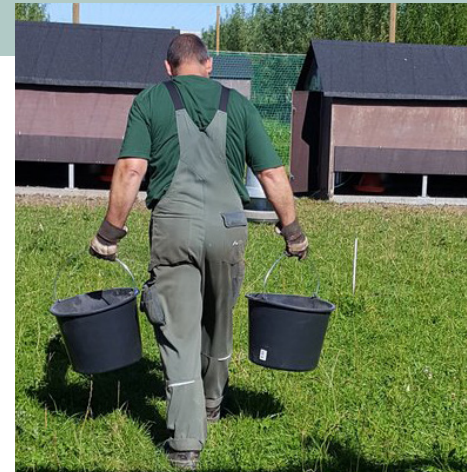
MultiChick ud fra et stakeholderperspektiv

”Deltagelsen i MultiChick har givet os mulighed for at starte egen produktion med vores eget brand ‘Labelle Skovkyllingen’ i samarbejde med TopÆg. I samarbejde med Aarhus Universitet er denne genotypes adfærd undersøgt på mark og i skov. Resultaterne viser tydeligt, at skovkyllingen er meget aktiv og gerne vil gå på udearealerne og ind i skoven. Vi har set, at skovkyllingen er en nysgerrig fugl og ikke særlig frygtsom - den tilbringer stort set al sin tid ude i skoven med at søge efter føde. På den måde lever den til fulde op til sit navn og den troværdighed, som økologien er så afhængig af. ‘Color Yield’ kyllingen er en noget mere tilbageholdende fugl, men hvis den går sammen med Skovkyllingen, bliver den ret aktiv og tilbringer megen tid i skoven.

Ud fra et værdikædeperspektiv, skal det pointeres, at der er behov for, at alle aktører i værdikæden, heriblandt også supermarkederne, tager ansvar for opbygning af kvaliteten i primærproduktionen. En bedre spisekvalitet i form af bedre tekstur og smag kan igen betyde kyllingeracer med en længere produktionsperiode. Desværre konflikter det ofte med slagteriernes og supermarkedernes interesser, idet de efterspørger små og ensartede kyllinger.

Kylling betragtes i manges øjne som et billigt standardprodukt, hvilket desværre undergraver den kvalitet og det produktionssystem, som producenterne har arbejdet i mange år på at opbygge.”

Lone Hedegaard, direktør, Gothenborg, har siden 1990’erne været leverandør af økologisk fjerkræ.

Resultaternes betydning

Mange af projektets anbefalinger er allerede i anvendt i praksis. Her kan bl.a. nævnes hele aspektet omkring attraktive udearealer, der viser, at det har store positive effekter på kyllingers aktivitet og velfærd, hvis de har adgang til attraktive udearealer. Desuden er sådanne udearealer godt for miljøet, da N-udvaskningen forventes at kunne reduceres på beplantede udearealer.

For at øge den økologiske kyllings lokale forankring, bæredygtighed og differentiering i forhold til konventionelle slagtekyllinger, er det vigtigt at øge foderets andel af lokalt producerede råvarer. I MultiChick-projektet var der stor interesse for mere dyrkning af havre, der kan afskalles i eget anlæg. Havre, der afskalles, har en høj proteinkvalitet og et højt proteinindhold- og er endvidere interessant at dyrke for økologiske landmænd, da det er en meget robust afgrøde med et højt udbytte og en god konkurrenceevne mod ukrudt.

Udviklingspotentialer

Der er store perspektiver i de resultater, som projektet har opnået med hensyn til fodringsstrategier, hvor der anvendes foder med et lavere proteinindhold. Dette har en positiv effekt på kyllingeres aktivitet og på N-udskillelsen til det omgivende miljø. På sigt er det ambitionen, at foder skal formuleres, så det er tilpasset den aktuelle produktion i forhold til genotype og kvalitet af udearealer, samt tildeling af grovfoder af høj kvalitet.

MultiChick ser et uudnyttet potentiale i forhold til at nytænke værdikæden i den økologiske slagtekyllingeproduktion og skabe nye udviklingsveje, der i højere grad fokuserer på dyrevelfærd, kvalitet og differentiering.

Projektet MultiChick er en del af Organic RDD 2-programmet, som koordineres af ICROFS (Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer). Projektet har fået tilskud fra Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under Miljø- og Fødevareministeriet.

Læs mere

Projektets hjemmeside: <http://icrofs.dk/forskning/dansk-forskning/organic-rdd-2/multichick/>
Organic Eprints: <http://orgprints.org/view/projects/multichick.type.html>

Projektleder

Seniorforsker Sanna Steinfeldt,
Institut for Husdyrvidenskab- Husdyrernæring og fysiologi,
Aarhus Universitet
Email: sanna.steenfeldt@anis.au.dk
Tlf.: 87 15 80 74